Geraadpleegde wetenschappelijke werken en artikelen met betrekking tot de artikelen rondom
de Sint-Martinuskerk Halsteren

Wetenschappelijke werken

A. Delahaye, Kerk en Raadhuis van Halsteren (1968)
A. Delahaye, De Parochie van Halsteren tot 1830 (1974)
A. Delahaye, J.P. Van Dooren, Th. Mooren, Zeven eeuwen Halsteren (1981)
A. Delahaye, Archief van de Ambachtsheerlijkheid "Oud- en Nieuw-Vossemeer en Vrijberghe"
C.J.F. Slootmans, L. Merkelbach van Enkhuysen, J.P.A. Smit, Halsteren. Zijn geschiedenis en zijn archief (1939)
Korneel Slootmans, Bergen op Zoom, een stad als een huis (1974)
Charles de Mooy, Geloof kan Bergen verzetten (1998)
J. Holstein, De St.-Martinuskerk te Halsteren. Eeuwenoude bouwgeschiedenis voortgezet met recente restauratie, in "Bouw nr. 52", 25 december 1965
Ir. Ivo Coen, De eeuwige Schelde, Publicatie van het Waterbouwkundig Laboratorium
J. Buisman, Duizend jaar wind en water in de Lage Landen. Deel 2: 1300-1450
J. Buisman, Duizend jaar wind en water in de Lage Landen, Deel 3: 1450-1575
J. Buisman, Extreem weer!
H.A.M. Ruhe, De oudste kerken in Noord-Brabant
J.P. Staal, Metselen in baksteen
Bos Atlas van de Geschiedenis
Bos Atlas van het Cultureel Erfgoed
Atlas van Middeleeuws Europa
Bosatlas van de Geschiedenis van Nederland
Geschiedenis van Zeeland, deel 1: prehistorie – 1550
A.J. Aartsen, Brabantse Wal
Jaarboek 2017 Heemkundekring Tholen, Rondom het stadsrecht van Tholen 1366
H. Beliën en M. Hoogstraten, De Nederlandse Geschiedenis in een Notedop
M. van Bracht, Onzichtbaar Nederland: Het bruine goud
L.de Ruiter, Stormvloed 1509, Stormvloeden en kustlijnveranderingen langs de zuidelijke Noordzee tot1509
G.J.J.M. Van Hussen, Nederlandse Postgeschiedenis
H.S.J. Zandt, Organisten, Orgelspel en Kerkzang
R. Steensma, De plaats van het orgel in het middeleeuwse kerkgebouw
Prof. Dr. J.E.M. Van Dam, Het wereldbeeld in de 14e eeuw
H.J. Zandkuyl, De geschiedenis van het funderen
W. de Weert, Ontdek de Brabantse Wal
J.J.B. Kuipers, Sluimerend in Slik
Elizabeth den Hartog, De oudste Kerken van Holland
Y. Kortlever, Bergen op Zoom
Dr. K.A.H.W. Leenders, Verdwenen Venen
A. Haartsen, Ontgonnen Verleden
R. Lemaire, Gids voor de kunst van België. De Brabantse Gotiek
F. Wesseling, Veenlandschap
J. Kennedy, Een beknopte geschiedenis van Nederland
V. Debonne, Bouwmanagement in de middeleeuwen

Monumenten Noord-Brabant
Monumenten Zeeland
Bergen op Zoom, Monumenten, cultuurlandschappen en archeologie
Georges Duby, Le Temps des cathédrales, l'art et la société, 980-1420
Middelburg, Gezicht van de stad (rol van de Norbertijnen)
K. Bos, J.W. Bos, Landschapsatlas van de Oosterschelde
K. Bos, J.W. Bos, Landschapsatlas van Walcheren
W.A. Van Ham, Bergen op Zoom (uit Historische stedenatlas van Nederland)
H. Strijbos, Kempense gotiek (uit Jaarboek Monumentenzorg 1992)

W.A. Van Ham, Goed en geld, geld en goed, Jan IV van Bergen als domein heer
W.A. Van Ham, Breda contra Bergen op Zoom, vijf eeuwen strijdt om de grenzen (uit Jaarboek De Oranjeboom 27, 1974)
W.A. Van Ham, Historische Stedenatlas van Nederland: Bergen op Zoom
Willem van Ham, zijn leven, zijn werk, zijn levenswerk
Willem van Ham en Karel Leenders, Polders in kaart, noordwest Brabant 1565-1590
Merlijn Hurx, Middeleeuwse “prefab” in de Nederlanden? De Hollandse kerken van de Antwerpse bouwmeester Evert Spoorwater
Historische Vereniging, De IJsselsteenbakkerij
A.M. Numan, Noord-Hollandse kerken en kapellen in de Middeleeuwen ca 720-1200
H. Kroeze en De Nijs, De middeleeuwse kloostergeschiedenis van de Nederlanden
M. Nieuwenhuizen, Niet weg-gooien
B. van Eekelen en J. Spijkers, Jan IV van Bergen 1525-1567
K. Lemmens, Rekenmunt en courant geld
Eleen Power, Medieval People
Angus Konstam, Atlas van Middeleeuws Europa
Dr. A.W. Edelman-Vlam, Bijdragen tot de geschiedenis van de Schelde
P. Hiden, De evolutie van de Beneden-Schelde in België en Zuidwest-Nederland na de laatste ijstijd
Malcolm Hislop, De Bouw van Kerken en Kathedralen
Museum Z. en N. Beveland, De middeleeuwse dorpskerken van Zuid-Beveland, (1983)
Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis, Rond de Kerk in Zeeland
A. van der Lem, Opstand in de Nederlanden 1568-1648
A. van der Lem, Het Twaalfjarig bestand 1609-1621
Yolande Kortlever, Bergen op Zoom, Een stadsgeschiedenis in vogelvlucht
Geopark Schelde Delta, Kennis en inspiratiegids Verdronken Dorpen
Groeneveld en Leeuwenberg, De Tachtigjarige Oorlog, Opstand en Consolidatie in de Nederlanden
J. Verwey, Reymerswaal, De verdronken stad
W. Jansen, 150 Jaar Parochie H. Quirinus te Halsteren
J. Coppoolse, Hervormd Halsteren en de Sint-Martinuskerk
Wies van Leeuwen, De 100 mooiste kerken van Noord- Brabant
Catharina L. van Groningen, De Krimpenerwaard, Inventaris van de kerken
D. Gazy en J. Tolboom, De Kunst van het Geelgieten
J.P. Van Zuijlekom, Het schrijnwerkersgilde
J.B.M. Essink, Archieven van de Bossche ambachts- en schuttersgilden
S. ten Hoeve, Friese Preekstoelen

S. ten Hoeve, De Nicolaaskerk van Nijland
R. van Stipriaan, Het reisboek van Willem van Oranje
R. van Stipriaan, De Zwijger. Het leven van Willem van Oranje
Helena Bussers, De Barokskulptuur en het Barok kerkmeubilair in de Zuidelijke Nederlanden
Prof. Dr. R. Ligtenberg O.F.M., Materialen voor een studie over de beeldhouwers De Nole en hun werken
Marguerite Casteels, De beeldhouwers De Nole te Kamerijk, te Utrecht en te Antwerpen (Uitg. Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Brussel, 1961)
Prof. Dr. J. Muls, Antwerpen ten tijde van Rubens

Wetenschappelijke artikelen

Local History: Vraagbaak Kerkenbouw
Religieus Erfgoed Catharijneconconvent: Woordenlijst-religieuze-voorwerpen
Handreiking roerend religieus erfgoed/ Objecten ABC
Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven
Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland: Objecten ABC
Catharijneconvent, Handleiding voor het opstellen van een Kerkinventaris
Bouwmateriaal
Geschiedenis van de baksteen
Gelderseilandverhaalt, Steenbakkerij
KNB, Baksteenfabricage
Soorten Gilden
Middeleeuwen
Hoge Middeleeuwen
Stormvloeden
Lijst van baksteenformaten
De Middeleeuwen in Archeon
De Middeleeuwse samenleving
Tijdlijn van de Lage Landen
Gobertangesteen
Guédelon, de bouw van een middeleeuws kasteel in de 21e eeuw
Middeleeuwse bouwplaatsen in de 21e eeuw
Tussen Maas en Graetheide, Deel 4: De wegen in de late middeleeuwen (tussen 1000 en 1500)
Funderingstechniek in de Middeleeuwen
Thuis in Brabant/ Geschiedenis
Dorpen en kerken in de middeleeuwen
Brabantse Wal
Kalkboek, Het gebruik van kalk als bindmiddel
De Moervaart van Bergen op Zoom
De Grebbe
De Brabantse Gotiek
Veengrond
Middeleeuwse kerken in Dantumadeel
Nederland in de vroege middeleeuwen
Cultuur van de kerk: 11e – 14e eeuwenoude
J.H.M. Nillesen, Kalkbranden in Zuid-Limburg

Bestemmingsplan Centrum Halsteren
Rijksdienst voor de Monumentenzorg: Het gebruik van kalkmortel
Migratiestromen in de Nederlanden
De Beeldenstorm van 1566
F. Horst, Orgels, hoe kwamen ze in de protestantse kerk?
L. den Besten, De rol van het kerkorgel in een kerkdienst
Steensma en Olde, De plaats van het orgel
E. Koops, Kort geschiedenis van het orgel
Vrije Encyclopedie Wikipedia, Het Twaalfjarig Bestand
Romaanse en romanogotische kerkenbouw
Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis: omrekenen o.a. van de gulden, van af 1450, naar de hedendaagse euro
Landschapsontwikkeling Rucphen: Turfwinning en West-Brabant
Meertens Instituut Onderzoek en documentatie: omrekenen oude oppervlaktematen
Adel in Nederland, Portret Emerantia de la Kéthulle née van Ravenswaay
Roosendael: Geschiedenis
Cisterciënzerinnen Abdij Rozendaal 1221/1227 – 1797
Bot Multichill T- April 1924 Rijksmonumenten, Nederlands Hervormde kerk in Halsteren
Rijksmuseum, Beleg van Bergen op Zoom (1622), ets met o.a. Martinuskerk
Brabants Historie Informatie Centrum, Rien Wols: De Commissaris van de Koningin over Halsteren, 1894 – 1928: Baron van Voorst tot Voorst
Natuurgebieden in Noord-Brabant (overstromingen tussen 1200 en 1500)

Nieuw Nederlands biografisch woordenboek: Melchior Mandemaeckers, Matheus de Beer
Antwerpen, Sint Michielskerk
Premonstratenzers/Norbertijnen
Norbertus van Xanten
Van Glymes
Onze Lieve Vrouwe Hemelvaart – en Sint Josephkerk (Leiden)
De Sint-Josephkerk: beeldbepalend in Leiden-Noord
Ingrid W.L. Moerman, De Mon Père Kerk (Leiden)
Dooptuin. Het lot van de dooptuin. De dooptuin van de Buurtjeskerk
Vaste Burchtkapel Eindhoven (1813-1962)
Marco Blokhuis, Van Psalmbord tot Beamerscherm
A. Korpel, Belasting op eikenhout (Kwartaalblad van de Historische Vereniging van West-Alblasserwaard 1993-1994)
F. Bosscher, Natuurmonumenten, Puur Natuur, De Delta laat zich niet beheersen
A. de Kraker, Cultuurhistorie en landschapsontwikkeling in Zeeuws-Vlaanderen
Vervening
K. de Decker, Duizend jaar fossiele brandstoffen: de teerzanden van Vlaanderen en Nederland
G. van de Ven, Turfwinning in Laag-Nederland in de Middeleeuwen
De Norbertijnen van Averbode, Spiritualiteit, Gemeenschapsleven, Geschiedenis
Ben Daeter, Bergen op Zoom vroeger
De Reformatie: kerkhervorming in de 16 eeuw
De Reformatie in de Nederlanden
Protestantisme
Maarten Luther en de gevolgen van zijn protest
Gerrit van Hezel, De Vloeden van jare tot jare hogher, deel 1: 800 -1349

Vroegmiddeleeuwse ijzerwinning op de Veluwe
Boskap, bebouwing en wegen, jacht en zeedorpen
Vakwerk (wandconstructie)
Kwartaire IJstijd
Geo VU Amsterdam, De laatste ijstijd
Lasus, De Kraker, Leenders, De verdieping van een artikel over de Westerschelde (Tijdschrift voor waterstaatsgeschiedenis 8) (2009)
J. Lesius, Brabants worsteling tegen het water
Overzicht van bronnen over de Beeldenstorm
Beeldenstorm
P. Karsmakers, De Beeldenstorm in de Nederlanden
J. Scheerder, De Beeldenstorm
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Religieuze interieurs in Nederland, waardevol erfgoed
Zuid-Holland, De ligging van de ovens
Gouden Eeuw Nederland
Contrareformatie
De barok
W. Prins, De religieuze erfenis van de Tachtigjarige Oorlog
De Opstand, Van Beeldenstorm naar Plakkaat van Verlating
Protestantisme
Historiek, Jozef Janssens, Floris en Blancefloer. Een ridderroman zonder ridder
Floris ende Blancefloer
Gerritsen, Van Melle, Van Aiol tot de Zwaanridder, Floris en Blanchefleur
De Vrede van Munster (1648)
Archief Staten-Generaal 1576-1796, Traktaten en Ratificaties, Eindelijk Vrede (1648)
Predikanten te Antwerpen, deel 2, 1648-1797
A. van Cruyningen, De Vrede van Munster. Het einde van de Tachtigjarige Oorlog (1648)
Historiek, A. van Cruyningen, De Opstand 1568-1748, Vrede van Münster (1648) – Einde van de Tachtigjarige Oorlog
Marisa Melchers, Nederlandse kerkarchitectuur in de twintigste eeuw. Functie en betekenis van het kerkgebouw in de veranderende samenleving
Carla Rogge, Dooptuin
Encyclopedie van de Zaanstreek, Dooptuin
Guido Hoogewoud, Oude Kerk. Het lot van de dooptuin
Carla Rogge, Centraalbouw
Vrije Encyclopedie, Vroegchristelijke bouwkunst
Simonie, het uit winstbejag verhandelen van geestelijke goederen of ambten
Enne Koops, De Reformatie, kerkhervorming in de 16e eeuw
R.A.B. Bruijns, De Reformatie in de Nederlanden
Alan Duke, Reformation and revolt in the Low Countries (1990)
Examenoverzicht.nl: De Reformatie: wat was dat?
Christipedia, 1517-1648: Reformatie en Contra-reformatie
W. Prins, De religieuze erfenis van de Tachtigjarige Oorlog
Kansel
Lodewijkskerkje
Waterstaatskerk
Historiek, De Franse Revolutie (1789)
De Franse Revolutie en de katholieke kerk

De Franse Tijd (1797-1814): Bernardusabdij-Hemiksem
Lodewijkskerkje vs. Napoleonskerkje
Voorlopige lijst der Nederlandse monumenten van geschiedenis en kunst, Deel X: De provincie Noord-Brabant (1931)
Naturalistische preekstoel
De preekstoel in de Hervormde kerk te Vught
Het kerkje Budel, Twee Heilige Huisjes
Walram Romboudt, schrijnwerker
Inval door Frankrijk in de Nederlanden 1792-1795
De Hervormde gemeente in Eindhoven (1794-1814)
Nadere Reformatie
Vernieuwing van het kerkinterieur na het tweede Vaticaans concilie
Petrus Magazine, De preekstoel: van barok kunstwerk tot sobere lezenaar
T. Graas, Tweede Beeldenstorm
Mattijs Ploeger, Het “onliturgische”karakter van de Liturgische Beweging
De kansel centraal
K. de Ruyter, Wat er achter liturgische veranderingen schuilt
Historiek, Aflaat en aflaathandel – Kwijtschelding van straf
Redactie Brieven aan God, De Aflatenhandel: Geschiedenis en Invloed op de Reformatie
Geschiedenis Magazine, De Romeinse tijd in Nederland
M. Vermunt, De Romeinen in West-Brabant
M. Vermunt, Archeologische onderzoek in en rond Bergen op Zoom 2012-2017
Dr. Ernst Adam, De gotische bouwkunst in Frankrijk en de Lage Landen: de Nederlanden
Herman Strijbos (Jaarboek Monumentenzorg 1992, Kempense gotiek: Een veel gehanteerd begrip met een onduidelijke inhoud
Wessel Hendrikx, De Brabantse Gotiek (Brabants Erfgoed)
C.F.J. Slootmans, De historische plaats die Bergen op Zoom heroveren wil
Henk 't Jong, Holland in de veertiende eeuw
Zuiderzee
Openbaar Kunstbezit: Vlaanderen, Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden in de zeventiende eeuw
Contrareformatie: Geschiedenis, Invloed en Hervormingen
De Geschiedenis van de Kerk, Protestantisme en katholieke Contrareformatie
Prof. Dr. J.M.G. Leune, Lidmaten van de protestantse kerk van Steenbergen 1611-1622
Tr. Brink, Over de schouw van Colijn de Nole in Kampen (1545)
P.R. van der Velden, Antwerpen -Sint Carolus Borromeuskerk
Grokipedia, Andreas de Nole
Topa Antwerpen, De Antwerpse jezuïetenkerk, een openbaring.
Topa Antwerpen, De Mariakapel
Frederik Dhondt, Op zoek naar Glorie in Vlaanderen, De Zonnekoning en de Spaanse Successieoorlog 1707-1708, Vrije Universiteit Brussel, 2011.

Edu de Goffau, 26 oktober 2026